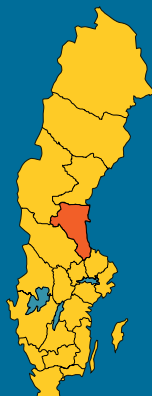

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2015

GÄVLEBORGS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2016

Nedtonat men positivt förväntningsläge

Världsekonomin förstärks under 2016–2017 och det är USA som leder utvecklingen. Europa är generellt mer positivt än vid vårens prognostillfälle. Tyskland utvecklas väl och Frankrike har blivit något mer positivt men utvecklingen är bräcklig. Spanien har blivit starkare och våra nordiska grannar Norge och Danmark är mer positiva. Det gäller dock inte Finland som har en kärvare situation. Sveriges ekonomi förstärks och BNP ökar med stöd av privat konsumtion och investeringar, främst i bostäder. Exporten förstärks men importen ökar varför nettoexporten inte utgör något större bidrag till BNP-tillväxten.

Arbetsförmedlingens konjunkturindikator för Gävleborgs näringsliv är starkare än normalt men lägre än för riket. Industrin, som trots alla förändringar är stor i Gävleborg, har ett nedtonat men positivt förväntningsläge som ligger strax över det historiska genomsnittet. Byggverksamhetens förväntningar är splittrade vilket delvis kan bero på osäkerhet vad ändrade regler för ROT-avdrag kan medföra. Den privata tjänstesektorn hyser generellt stor optimism vad gäller kommande marknadsutveckling. Den offentliga tjänstesektorn räknar med en ökad efterfrågan och det gäller även verksamhet som bedrivs av privata huvudmän.

Antalet sysselsatta bedöms öka ...

Våren 2015 gjordes bedömningen att sysselsättningen skulle komma att öka med 500 personer 2015 och 700 personer 2016. Höstens undersökning visar att antalet anställda inom offentlig verksamhet ökat snabbt. Därför skiftar bedömningen för 2015 och 2016 plats. Det innebär att bedömningen totalt för båda åren står sig och är oförändrad. Således en sammanlagd ökning med 1 200 sysselsatta. Det förutsätter att arbetsgivarna får tag i den kompetens de behöver. Gävleborgs historiskt höga bristtal inom offentlig verksamhet tyder redan på problem vid ersättnings- och nyrekryteringar.

... men arbetslösheten också i viss mån

Antalet inskrivna arbetslösa har minskat kontinuerligt de sista åren. Det gäller dock inte alla. Förgymnasialt utbildade men framför allt utomeuropeiskt födda visar istället på en kontinuerlig ökning. Båda dessa grupper bedöms fortsätta öka. De senaste månaderna har ett historiskt högt antal asylsökande kommit till Sverige. Migrationsverkets handläggningstider har därför förlängts på grund av eget fältarbete. Antalet inskrivna arbetslösa kommer därför inte att påverkas i någon större utsträckning förrän i ett senare skede, troligen framåt år 2017. Arbetslösheten bedöms trots det öka något såväl 2015 som 2016. I siffror handlar det om en ökning med 200 personer år 2015 och med 300 personer 2016. Det innebär att den relativa arbetslösheten bedöms uppgå till 11,3 procent i slutet av år 2015 och 11,5 procent i slutet av år 2016.

Arbetslöshetens sammansättning

Trots ett minskat inflöde av nyinskrivna så ökar antalet arbetslösa. Det beror på att färre får arbete. Det vill säga fler blir arbetslösa längre. Den utvecklingen bedöms fortsätta och förstärkas. Arbetslöshetens sammansättning visar att de som oftast har en längre väg till arbete utgör en allt större andel av de inskrivna arbetslösa. Hösten 2015 är 72 procent av de inskrivna arbetslösa i länet, personer som befinner sig i en utsatt ställning på arbetsmarknaden. Det medför att omsättningen till arbete minskar och antalet personer med långa arbetslöshetstider ökar. Sett till länet som helhet är det framför allt två sökandegrupper som sticker ut. Det är de med förgymnasial utbildning och utrikesfödda. Arbetslösheten är väsentligt högre för dem än övriga grupper. Arbetslösheten bland unga 18–24 år är också fortsatt hög trots en kontinuerlig minskning. Men det är inte ungdomar med en fullföljd gymnasial utbildning som utgör problemet. De senare rör sig på arbetsmarknaden, de får jobb, ibland längre och ibland kortare. De lämnar arbetslösheten och ibland blir de arbetslösa på nytt. Men då har de fått erfarenhet, kontakter och referenser som hjälper dem ytterligare i deras väg ut på arbetsmarknaden. Under tiden kommer många av de ungdomar som har en förgymnasial utbildning på efterkälken. Det är dessa ungdomar plus de ungdomar som varken studerar, arbetar eller är inskrivna hos Arbetsförmedlingen som behöver fångas upp och få extra stöd.

Utmaningar på länets arbetsmarknad

I Gävleborgs län kvarstår stora utmaningar. Tidigare prognoser har bland annat lyft fram förgymnasialt utbildade och utomeuropeiskt födda vilka tillhör dem som ofta har en utsatt ställning på arbetsmarknaden. Våren 2015 lyftes arbetskraftsförsörjningen upp. Denna gång belyses de som är i åldern 25–29 år och inte får så mycket uppmärksamhet och speciella insatser som de yngre.

I Gävleborgs län uppgick år 2012 andelen unga som varken arbetar eller studerar till 12 procent av befolkningen mellan 25 och 29 år. Det är den femte högsta andelen i landet jämfört med övriga län och motsvarar drygt 1 700 personer. En granskning av gruppen inskrivna arbetslösa 25–29 år där de delas upp i utrikes respektive inrikes födda visar att de utrikes födda utgör drygt hälften. Dessutom har mer än hälften (54 procent) av dem enbart en förgymnasial utbildning. En knapp femtedel har eftergymnasial utbildning. Hälften så stor andel (27 procent), av de inrikes födda har förgymnasial utbildning och 14 procent eftergymnasial utbildning. Det är således dubbelt så stor andel som har kort utbildningsbakgrund bland de utrikes födda. Däremot är det en högre andel som har längre utbildning än bland inrikes födda. Det indikeras att de som i nuläget kommer som asylsökande till Sverige många gånger har längre utbildning i bagaget. Men det kan också antas att andra har enbart förgymnasial utbildning. Dessa utgör då en särskild utmaning, eftersom de förutom att lära sig ett nytt språk, kanske också behöver någon form av yrkesutbildning och/eller yrkesvalidering. Eftersom det handlar om unga människor kanske en del också är eller blir motiverade för teoretiska studier.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
arbetsformedlingen.se/prognoser